

**Всеукраїнська науково-практична конференція
з міжнародною участю
«КУЛЬТУРА ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ В УКРАЇНІ:
НАУКОВІ, КУЛЬТУРНІ ТА ОСВІТНІ АСПЕКТИ»
23-24 серпня 2023 року, м. Одеса**

Організатори:

Міністерство культури
та інформаційної політики України
Державна архівна служба України
Одеська національна наукова бібліотека
Одеська обласна організація Національної спілки краєзнавців
України
Факультет історії та філософії
Одеського національного університету імені І.І. Мечникова

Партнери:

Південний міжрегіональний відділ Українського інституту національної пам'яті
Одеський обласний центр української культури
ВГО «Українська бібліотечна асоціація»
ГО «Одеське етнологічне товариство»
Рада представників національно-культурних товариств Одеської області
ГО «Міжнародний центр по роботі з українцями за кордоном»
ВГО «Бібліополіс»

ПРОГРАМА

23 СЕРПНЯ 2023 р., СЕРЕДА

Місце проведення:

Одеська національна наукова бібліотека (вул. Пастера, 13),
відділ рідкісних видань та рукописів,
а також на платформі ZOOM online.

Підключитися до конференції:

<https://us06web.zoom.us/j/81197944491?pwd=d0hhcGI3bGpVYTV5b1liM0c1MEVrZz09>

ID: 811 9794 4491

Passcode: 482939

9:00-10:00

Реєстрація учасників, вітальна кава

10:00-10:40

ВІДКРИТТЯ

Ростислав Карандєєв, в.о. Міністра культури та інформаційної політики України;

Катерина Орлюк, державний експерт експертної групи з кіно Міністерство культури та інформаційної політики України;

Анатолій Хромов, голова Державної архівної служби України, кандидат історичних наук;

Олена Олійник, директор Департаменту культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини Одеської обласної державної адміністрації, заслужений працівник культури України;

Федір Стоянов, заступник директора Департаменту культури, міжнародного співробітництва та європейської інтеграції Одеської міської ради – начальник Управління по роботі з ЮНЕСКО та охорони культурної спадщини;

В'ячеслав Кушнір, доктор історичних наук, професор, декан факультету історії та філософії Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, очільник Одеського етнологічного товариства та ГО «Міжнародний центр по роботі з українцями за кордоном», заслужений працівник освіти України;

Ірина Бірюкова, генеральний директор Одеської національної наукової бібліотеки, заслужений працівник культури України.

10:40-12:20

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

Модератор: Ліна Арюпіна, заступник генерального директора Одеської національної наукової бібліотеки з наукової роботи та інформатизації.

10:40-11:00

Кроссекторальний проєкт «Україна: історія, культура, ідентичність» як середовище фахової співпраці та інструмент промоції історико-культурної спадщини

Ірина Бірюкова, генеральний директор Одеської національної наукової бібліотеки, заслужений працівник культури України (м. Одеса).

11:00-11:20

Досвід і практики міжкультурних комунікацій: історія і сучасність

В'ячеслав Кушнір, доктор історичних наук, професор, декан факультету історії та філософії Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, очільник Одеського етнологічного товариства та ГО «Міжнародний центр по роботі з українцями за кордоном», заслужений працівник освіти України (м. Одеса).

11:20-11:40

Феномен матеріалізації історичної пам'яті: регіональний контекст

Ярослава Різникова, заступник директора Департаменту культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини – начальник управління культури, національностей та релігій Одеської обласної державної адміністрації, заслужений працівник культури України (м. Одеса).

11:40-12:00

Бібліотеки Одещини: збереження культурної спадщини

Юліана Амелеченко, директор Одеської обласної універсальної наукової бібліотеки імені М.С. Грушевського, заслужений працівник культури України (м. Одеса).

12:00-12:20

Історична пам'ять та бібліотекознавство: теоретичні питання вивчення

Олег Дьомін, професор, завідувач сектору науково-дослідної роботи науково-методичного відділу Одеської національної наукової бібліотеки, доктор історичних наук (м. Одеса).

12:20-13:00 ПЕРЕРВА (кава-тайм)

13:00-17:30

СЕКЦІЙНІ ЗАСІДАННЯ

СЕКЦІЯ 1

**Історико-культурна спадщина і культура історичної пам'яті:
збереження, відновлення, промоція**

Модератор: Ліна Арюпіна, заступник генерального директора ОННБ з наукової роботи та інформатизації.

13:00-13:15

Доброчинні проєкти у промоції історико-культурної спадщини: сучасні надбання

Олена Політова, завідувач кафедри інформаційних комунікацій Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат історичних наук (м. Київ).

13:15-13:30

Способи збереження історичної пам'яті національних меншин в українському культурному просторі: на прикладі поляків Одеси

Анастасія Стрельцова-Ніколенко, член правління Одеського імені А. Міцкевича відділення Спілки поляків в Україні (м. Одеса).

13:30-13:45

Відродження мистецько-культурної спадщини України у 2016-2021 роках

Людмила Білозуб, доцент кафедри образотворчого мистецтва і дизайну Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, кандидат мистецтвознавства (м. Дніпро).

13:45-14:00

Ініціативне документування архівами подій російсько-української війни

Віта Бойко, заступник директора з наукової роботи Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства; провідний науковий співробітник відділу європейської інтеграції та міжнародного співробітництва Державної науково-технічної бібліотеки України, кандидат історичних наук (м. Київ).

14:00-14:15

Шляхи удосконалення публічної політики щодо захисту культурної спадщини в умовах російсько-української війни

Аліна Гаврашенко, аспірантка кафедри соціальної та гуманітарної політики ННІ «Інститут державного управління» ХНУ імені В.Н. Каразіна (м. Київ).

14:15-14:30

Мовна ідентичність і родинна пам'ять як складові історичної пам'яті (за матеріалами власних досліджень)

Дмитро Гонтар, вчитель історії, правознавства та громадянської освіти, вчитель вищої категорії; *Тимур Штирхун*, *Іван Потоцький*, учні 10 класу історично-правового профілю Криворізького ліцею № 129 (м. Кривий Ріг).

14:30-14:45 ПЕРЕРВА (кава-тайм)

СЕКЦІЯ 2

Краєзнавчі та історико-біографічні дослідження у формуванні культури історичної пам'яті

Модератор: Євгенія Бережок, завідувач відділу краєзнавства «Одесика» Одеської національної наукової бібліотеки.

14:45-15:00

Життєписи для дітей в Україні: сучасний стан та перспективи формування культури історичної пам'яті у біографічному вимірі

Наталія Марченко, старший науковий співробітник відділу теорії та методики біобібліографії Інституту біографічних досліджень Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського, кандидат історичних наук (м. Київ).

15:00-15:15

Пошуки концепцій створення краєзнавчих колекцій: територіальний вимір

Ігор Медведєв, старший науковий співробітник Комунального закладу Тростянецької міської ради «Музейно-виставковий центр “Тростянецький”», кандидат державного управління, доцент, (м. Тростянець, Сумська обл.).

15:15-15:30

Краєзнавчі книжкові «перлини» музейної бібліотеки: з фондів Бережанського краєзнавчого музею (Тернопільщина)

Володимир Парацій, старший науковий співробітник Бережанського краєзнавчого музею (м. Бережани, Тернопільська обл.).

15:30-15:45

Педагоги-краєзнавці Одещини в дослідницькому проєкті «Шкільне музейництво у біографіях і

фактах»

Лариса Гайда, провідний науковий співробітник Педагогічного музею України (м. Київ).

15:45-16:00

Популяризація творчості Христини Алчевської Педагогічним музеєм України

Вікторія Бондаренко, старший науковий співробітник Педагогічного музею України (м. Київ).

16:00-16:15 ПЕРЕРВА

16:15-16:30

Софія Березанська – легенда української археології

Олена Баворовська, заступник директора з питань внутрішньобібліотечної роботи Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки (м. Хмельницький).

16:30-16:45

Місія І.С. Нечуя-Левицького, письменника-патріота, в історії України та культури

Анжела Шумілова, молодший науковий співробітник Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського (м. Київ).

16:45-17:00

Просвітницька діяльність Сергія Івановича Шевченка на шпальтах місцевих газет (за матеріалами Державного архіву Кіровоградської області)

Сергій Юрченко, провідний науковий співробітник відділу інформації та використання документів Державного архіву Кіровоградської області (м. Кропивницький).

17:00-17:15

Родина Крістер у світлі київських архівів

Вікторія Ляшенко, архівіст I категорії Центрального державного історичного архіву України (м. Київ).

17:15-17:30

Холокост в історичній пам'яті родини Кіссінджерів

Олександр Бурунов, співробітник Міжнародного комітету Червоного Хреста, кандидат історичних наук (м. Одеса).

24 СЕРПНЯ 2023 р, ЧЕТВЕР

**09:00 Загальнонаціональна хвилина мовчання за загиблими
внаслідок збройної агресії російської федерації проти України**

9:00-17:00

СЕКЦІЙНІ ЗАСІДАННЯ

СЕКЦІЯ 3

**Інституції культури, науки, освіти як репрезентанти історичної пам'яті:
напрями розвитку, досвід, стратегії**

*Відділ рідкісних видань та рукописів,
а також на платформі ZOOM online*

Підключитися до конференції:

<https://us06web.zoom.us/j/85032768464?pwd=Q2pIcHg5bzduZEFONk9rWjNROGpsQT09>

ID: 850 3276 8464

Passcode: 421731

Модератори: Шевченко Олена, професор кафедри інформаційної діяльності та медіакомунікацій Національного університету «Одеська політехніка», доктор наук з соціальних комунікацій (м. Одеса); Ліна Арюпіна, заступник генерального директора ОННБ з наукової роботи та інформатизації.

9:00-9:15

Основні напрями розвитку бібліотек у системі наукової комунікації в умовах воєнного часу
Олена Шевченко, професор кафедри інформаційної діяльності та медіакомунікацій Національного університету «Одеська політехніка», доктор наук з соціальних комунікацій (м. Одеса)

9:15-9:30

Архівний підрозділ Управління СБУ в Одеській області як важливий осередок репрезентації історичної пам'яті радянського періоду в історії Одещини
Олександр Шишко, професор кафедри філософії, політології, психології та права Одеської державної академії будівництва та архітектури, доктор історичних наук (м. Одеса).

9:30-9:45

Бібліотеки військових закладів на прикладі бібліотеки Військової академії (м. Одеса): історія та сучасність
Світлана Гладченко, доцент Військової академії, кандидат історичних наук (м. Одеса).

9:45-10:00

Збереження архівних фондів в умовах воєнних конфліктів: досвід державного архіву Миколаївської області у подоланні викликів та загроз
Костянтин Картузов, головний спеціаліст Державного архіву Миколаївської області (м. Миколаїв).

10:00-10:15

Діяльність музею «Блокпост пам'яті. Харків» ОКЗ «Харківська обласна бібліотека для дітей» у системі реалізації стратегії національно-патріотичного виховання
Ольга Малащенко, бібліотекар I категорії ОКЗ «Харківська обласна бібліотека для дітей» (м. Харків).

10:15-10:30

Одеський літературний музей під час війни
Олена Яворська, завідувач науково-експозиційного відділу Одеського літературного музею (м. Одеса).

10:30-11:00

Причорноморська кухня у вимірі нематеріальної культурної спадщини
Валентина Вітос, директор Одеського обласного центру української культури, національний експерт з питань НКС України (м. Одеса).

11:00-12:00 ПЕРЕРВА

За окремою програмою:

12:00-15:00 Родинне свято до Дня Незалежності України «Борщова екскурсія Одещиною: єдність в різноманітті» (вул. Пастера, 13, внутрішній двір бібліотеки).

СЕКЦІЯ 4

**Історична пам'ять і культурний простір:
теоретично-методологічний вимір**

*Відділ міжнародних проєктів,
а також на платформі ZOOM online
Підключитися до конференції:*

<https://us02web.zoom.us/j/5020424499?pwd=aVFRNUNlOEFYcjgyNDNCNlNUQlllZz09>

ID: 502 042 4499

Passcode: 2023

Модератор: *Наталія Петрова, доцент кафедри археології, етнології та всесвітньої історії, заступник декана факультету історії та філософії з наукової роботи Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, кандидат історичних наук (м. Одеса).*

9:00-9:15

Використання у публічній історії книжкової спадщини української еміграції та діаспори для усвідомлення українцями феномену російської загрози

Олександр Музичко, професор кафедри історії України та спеціальних історичних дисциплін, Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, доктор історичних наук (м. Одеса).

9:15-9:30

Ідея міжпоколіннєвої тягlosti про Голодомор та соціокультурні наслідки для сучасного українського суспільства

Світлана Ганаба, професор кафедри психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (м. Хмельницький).

9:30-9:45

Пам'ять про Голодомор на Одещині: досвід формування та вшанування в освітньо-виховному процесі

Наталія Петрова, доцент кафедри археології, етнології та всесвітньої історії, заступник декана факультету історії та філософії з наукової роботи Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, кандидат історичних наук (м. Одеса).

9:45-10:00

Форми репрезентації та популяризації знань про Голодомор на прикладі мистецтва та креативних індустрій

Ганна Качуренко, студентка IV курсу, факультету історії та філософії Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (м. Одеса).

10:00-10:15

Зниклі церкви міста Черкаси

Лілія Чиж, завідувач відділу науково-методичної та пам'яткоохоронної роботи, старший науковий співробітник Черкаського обласного краєзнавчого музею (м. Черкаси).

10:15-10:30

Словник говірки села Млинок, Вараського району, Рівненської області

Юрій Грицевич, старший викладач кафедри історії та культури української мови Волинського національного університету імені Лесі Українки, кандидат філологічних наук (м. Луцьк).

10:30-10:45

Основні тенденції заснування культурно-освітніх закладів у місті Єлисаветград у кінці XIX – на початку XX століть

Дмитро Кобзар, головний архівіст Державного архіву Кіровоградської області (м. Кропивницький).

10:45-11:00

Збереження корпоративної пам'яті Італії в історичному архіві компанії ЕНІ

Михайло Самофатов, аспірант 3-го року навчання, викладач кафедри археології, етнології та всесвітньої історії факультету історії та філософії Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (м. Одеса).

11:00-11:15

Окупація та насадження радянської державності в Україні (1917-1920 рр.)

Василь Москаленко, доцент кафедри соціально-політичних та економічних дисциплін Криворізького факультету Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат історичних наук (м. Кривий Ріг).

11:15-11:30

Чорний (Dark) туризм в Україні. «Перспективи» розвитку після війни

Богдан Безруков, студент IV курсу, факультет історії та філософії Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (м. Одеса).

11:30-12:00 ПЕРЕРВА

СЕКЦІЯ 5

**Інституції культури, науки, освіти як осередки формування історичної пам'яті:
практики дослідження та промоції історико-культурної спадщини**

*Відділ рідкісних видань та рукописів,
а також на платформі ZOOM online*

Підключитися до конференції:

<https://us06web.zoom.us/j/85032768464?pwd=Q2pIcHg5bzduZEFONk9rWjNROGpsQT09>

ID: 850 3276 8464

Passcode: 421731

Модератор: Ліна Арюпіна, заступник генерального директора ОННБ з наукової роботи та інформатизації.

12:00-12:15

Цифрові моделі пам'яток історії як засіб збереження та відновлення історико-культурної спадщини.

Ірина Дружкова, доцент кафедри теорії та історії Одеського державного університету внутрішніх справ, кандидат історичних наук (м. Одеса).

12:15-12:30

Віртуальний музей нематеріальної культурної спадщини як інструмент підвищення обізнаності

Олена Іщенко, заступник директора з креативного менеджменту Українського центру культурних досліджень (м. Київ).

12:30-12:45

Графічна новела як сучасний підхід у промоції культурної спадщини країни

Марія Апрятова, завідувач виставково-популяризаційного відділу Одеського муніципального музею особистих колекцій ім. О.В. Блещунова (м. Одеса).

12:45-13:00

«Віртуальний музей книги» – онлайн-простір для популяризації книжкової спадщини для дітей

Наталія Дзюба, заступник генерального директора Національної бібліотеки України для дітей (м. Київ).

13:00-13:15 ПЕРЕРВА

13:15-13:30

Проблематика формування історичної пам'яті в середній та вищій школі України

Михайло Ровний, студент II курсу економіко-правового факультету і факультету історії та філософії Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (м. Одеса).

13:30-13:45

Формування правової культури учнів у воєнний та післявоєнний час

Андрій Яворський, здобувач другого магістерського рівня вищої освіти Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (м. Харків).

13:45-14:00

Формування історичної пам'яті початку Першої світової війни імперською журналістикою

В'ячеслав Мартинов, вчитель історії Одеської загальноосвітньої школи № 76 I-III ступенів Одеської міської ради Одеської області (м. Одеса).

14:00-14:15

Публікації в соцмережах та на відеохостингах як спосіб популяризації історії українських грошей
Дмитро Ніколенко, студент факультету історії та філософії Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, військовослужбовець ЗСУ (м. Одеса).

Стратегія формування національного культурного простору в Україні у час війни та післявоєнного відновлення

Майя Іванова, науковий співробітник Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського (м. Київ).

Буктрейлер електронної бібліотечної виставки як жанр дистанційного бібліотечно-інформаційного сервісу

Леся Туровська, науковий співробітник Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського (м. Київ).

Інформаційні ресурси мережі освітянських бібліотек: культурні та освітні складові

Наталія Кропачева, науковий співробітник Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського (м. Київ).

14:15-14:45 ПЕРЕРВА

СЕКЦІЯ 6

Пам'ять та комеморативні практики в локальному публічному просторі

*Відділ міжнародних проєктів,
а також на платформі ZOOM online*

Підключитися до конференції:

<https://us06web.zoom.us/j/85032768464?pwd=O2pIcHg5bzduZEFONk9rWjNR0GpsOT09>

ID: 850 3276 8464

Passcode: 421731

Модератор: *Наталія Діба*, завідувач відділу міжнародних проєктів ОННБ.

14:45-15:00

Індустріальні об'єкти України як місця історичної пам'яті: між деколонізацією та війною

Ольга Каковкіна, доцент кафедри всесвітньої історії Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, кандидат історичних наук (м. Дніпро).

15:00-15:15

Увічнення пам'яті жертв нацистського терору на Харківщині

Віталій Яковлев, заступник генерального директора з наукової роботи Національного меморіального комплексу «Висота маршала І.С. Конєва» (м. Харків).

15:15-15:30

Радянський меморіальний простір на анексованих українських територіях у період пізнього сталінізму

Віктор Дроздов, доцент кафедри історії та методики її навчання Ізмаїльського державного гуманітарного університету, кандидат історичних наук (м. Ізмаїл).

15:30-15:45

Між зникненням і забуттям: місця пам'яті Першої світової війни на Івано-Франківщині

Лілія Щербін, доцент кафедри всесвітньої історії Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, кандидат історичних наук (м. Івано-Франківськ).

15:45-16:00

Формування культурного простору пам'яті в Україні: досвід і виклики під час війни на прикладі етнографічного туризму

Ірина Сахно, студентка IV курсу бакалаврату Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (м. Одеса).

16:00-16:15

Перейменування топонімів в Україні під час нацистської окупації у роки Другої світової війни

Світлана Гей, доктор філософії з історії (м. Київ).

16:20-16:50 Підбиття підсумків

Регламент:

Доповідь на пленарному засіданні – 20 хв.

Доповідь на секційних засіданнях – 15 хв.

Питання, коментарі – 3 хв.

**У разі повітряної тривоги буде оголошена перерва на 15 хв.
для переміщення в укриття.**

До уваги учасників: до програми конференції можуть бути внесені зміни.